

Kansallinen maailmanperintöfoorumi 2020: Menestystä vastuullisesti

Keskustelun yhteenveto

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja ympäristöministeriö järjestivät 10.–11.11.2020 ensimmäisen Kansallisen maailmanperintöfoorumin yhdessä Museoviraston ja Metsähallituksen luontopalveluiden kanssa. Foorumi kokosi yhteen päättäjiä, asiantuntijoita ja muita sidosryhmiä keskustelemaan maailmanperinnön vastuullisesta hoidosta ja käytöstä.

Maailmanperintöfoorumin teemana oli Menestystä vastuullisesti. Erityistä huomiota kiinnitettiin maailmanperinnön vastuulliseen käyttöön kestävän matkailun voimavara ja maailmanperinnön paikallistaloudellisiin vaikutuksiin. Kohteet tuovat alueellensa taloudellista piristystä ja voivat toimia esimerkkinä siitä, kuinka matkailua on mahdollista kehittää vastuullisesti maailmanperintöarvot huomioiden niin ympäristön kuin yhteisöjen kannalta.

Foorumi oli osa Kansallisen maailmanperintöstrategia 2015–2025 toimeenpanoa. Strategian mukaisesti foorumissa tiedotettiin ja keskusteltiin maailmanperintöä koskevista ajankohtaisista teemoista, projekteista ja hankkeista. Tavoitteena oli lisätä vuoropuhelua paikallisten viranomaisten, päättäjien ja muiden toimijoiden kanssa. Koronapandemian takia foorumi toteutettiin hybridimallilla. Työpajapäivä järjestettiin kokonaan verkossa. Vaikuttajapäivänä kokoonnuttiin Suomenlinnaan, mutta tilaisuutta oli mahdollista seurata myös verkon kautta.

Foorumissa suunnattiin myös katseet kohti maailmanperintötyön tulevaisuutta. Maailmanperintökohteista huolehtimalla voidaan vaikuttaa myönteisesti taloudelliseen ja alueelliseen kehitykseen. Askelmerkkeinä tulevaisuudelle nähtiin:

- Kestävän matkailun periaatteiden jalkauttamista maailmanperintökohteissa kannattaa jatkaa. Kansallinen kestävän matkailun ohjelma Sustainable Travel

Finland tarjoaa työhön hyviä eväitä. Maailmanperintökohteiden vaikuttavuustavoitteiden ja kestävän matkailun välille on hyvä etsiä aktiivisesti yhtymäkoh-
tia, jotta matkailu kohteissa perustuu yhä vahvemmin niiden omiin arvoihin.

- Maailmanperintökohteiden hyviä käytäntöjä kestävästä ja vastuullisesta matkailutoiminnasta kannattaa jakaa laajasti käyttöön kulttuuri- ja matkailualan toimijoille. Eri toimijoiden välisellä yhteistyöllä voidaan kehittää uusia tapoja innostaa matkailijoita huolehtimaan maailmanperinnöstä.
- Digitaalisuuden merkitys korostuu tulevaisuuden matkailussa entisestään. Digitaalisia palveluita kehittämällä voidaan tarjota uusia mahdollisuuksia tutustua maailmanperintöön sekä tehdä kohteita saavutettaviksi ja löydettäviksi uusille yleisöille.
- Maailmanperintökohteilla on paljon myönteisiä vaikutuksia, joita kannattaa tehdä näkyväksi paikallisesti, alueellisesti ja kansallisesti. Tueksi tarvitaan säännöllisiä tiedonkeruumenetelmiä, joilla maailmanperintökohteiden merkitystä paikallistaloudelle voidaan seurata.
- Maailmanperintökohteiden ainutlaatuista arvoa alueellisena vetovoimatekijänä, joka säilyy vain yhteisellä huolenpidolla, on syytä korostaa. Kohteiden paikallistaloudelliset vaikutukset ovat vain osa niiden kokonaisarvoa.
- Maailmanperintösopimus tarjoaa paljon mahdollisuuksia kulttuuri- ja luonnonperinnön yhdistämiselle matkailupalveluissa, hyvinvoinnin edistämiseksi ja yhteiskunnan sivistysperustan vaalimiselle. Nämä mahdollisuudet voidaan hyödyntää mm. Kansallisen maailmanperintöstrategian aktiivisella seurannalla.
- Maailmanperintöfoorumin tapaisia yhteisiä keskustelutilaisuuksia kannattaa jatkaa. Jotta maailmanperintökohteiden myönteiset vaikutukset voitaisiin hyödyntää vastuullisesti, tarvitaan vuoropuhelua ja kanavia maailmanperintöä koskevan ajankohtaisen tiedon jakamiselle.

Liite

Ohjelma

Työpajapäivä 10.11.2020 (vain verkossa)

Moderaattori: Vs. kehittämisjohtaja Ulla Salmela, Museovirasto

12.30 Tervetulosanat

Pääjohtaja Tiina Merisalo,
Museovirasto

Aluejohtaja Henrik Jansson,
Metsähallitus, Luontopalvelut

12.40 Ajankohtaista maailmanperintökohteissa

Suomenlinnan merilinnoitus

Petteri Takkula, kehittämisspäällikkö,
Suomenlinnan hoitokunta

Korkearannikko/Merenkurkun saaristo

Malin Henriksson, maailmanperintökoordinaattori, Metsähallitus

Petäjäveden vanha kirkko

Katriina Holm, hankepäällikkö, Petäjäveden vanhan kirkon säätiö

Verla

Ville Majuri, museonjohtaja, UPM

Vanha Rauma

Irene Villanen, matkailupäällikkö, Rauman kaupunki

Sammallahdenmäki

Minna-Liisa Salonsaari, vs. museointendentti, Rauman museo

Struven ketju

Pirkko Yliselä, maailmanperintökoordinaattori, Maanmittauslaitos

Suomen maailmanperintökohteiden yhdistys

Laura Heikkilä, projektipäällikkö

Työpajat kohteiden hoitokunnille

14.15 Työpaja: kestävä matkailu

Alustus: Virpi Aittokoski, Business Finland, Visit Finland

Kommenttipuheenvuoro: Milla Öystilä, Suomenlinnan hoitokunta

Fasilitoitua keskustelua

15.15 Työpaja: paikallistaloudellisten vaikutusten mittaaminen ja seuraaminen

Alustus: Matti Tapaninen, Metsähallitus, Luontopalvelut

Fasilitoitua keskustelua

16.00 Työpajojen purku: keskeisiä viestejä vaikuttajapäivään

Vaikuttajapäivä 11.11.2020 (verkossa ja Suomenlinnassa)

Moderaattori: Jussi-Pekka Rantanen

9.00 Tilaisuus alkaa

9.05 Tervetuloa Suomenlinnaan

Johtaja Ilari Kurri,
Suomenlinnan hoitokunta

9.10 Tilaisuuden avaus

Tiede- ja kulttuuriministeri Annika
Saarikko

Ympäristö- ja ilmastoministeri Krista
Mikkonen

9.30 Videotervehdys

Suomen Unesco-toimikunnan puheen-
johtaja, Euroopan parlamentin jäsen
Henna Virkkunen

9.35 Pyöreän pöydän keskustelu: vastuullisuutta ja voittoa maailman- perintökohteissa

Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saa-
rikko

Ympäristö- ja ilmastoministeri Krista
Mikkonen

Pääjohtaja Tiina Merisalo, Museovi-
rasto

Aluejohtaja Henrik Jansson, Metsähal-
litus, Luontopalvelut

Kehitysjohtaja Kristiina Hietasaari, Bu-
siness Finland, Visit Finland

Puheenjohtaja Pirkko Yliselä, Suomen
maailmanperintökohteiden yhdistys

10.40 Keskustelun yhteenveto

11.20 Kestävää ja vastuullista – menestyvää matkailua maailman- perintökohteissa koronan jälkeen

11.25 Tourism and COVID-19: Building Back Stronger with Heritage and Communities

Peter DeBrine, Senior Project Officer,
UNESCO World Heritage Centre

11.45 Paneelikeskustelu

Katriina Holm, hankepääällikkö,
Petäjäveden vanhan kirkon säätiö

Kirsti Kovanen, puheenjohtaja,
ICOMOS Suomen osasto

Petteri Takkula, kehittämisspääällikkö,
Suomenlinnan hoitokunta

Irene Villanen, matkailupääällikkö,
Rauman kaupunki

12.15 Keskustelun yhteenveto

12.20 Kiitossanat

Ylijohtaja Riitta Kaivosoja,
opetus- ja kulttuuriministeriö